

درآمدی بر وندالیسم شهری

تألیف

دکتر یوسف درویشی

هیات علمی دانشگاه پیام نور

دکتر رضا قاسمی

دکترای تخصصی شهرسازی

دکتر عباس صفری

هیات علمی دانشگاه آزاد زنجان

سرشناسه : درویشی گلشن، یوسف، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور : درآمدی بر وندالیسم شهری/تالیف یوسف درویشی، رضا قاسمی، عباس صفری.
مشخصات نشر : تهران: سازمان جهاد دانشگاهی تهران، انتشارات، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری : ۱۲۸ص: جدول، نمودار .
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۳۳-۴۲۲-۱

وضعیت فهرست نویسی : فیا
پادداشت : کتابنامه .
موضوع : تخریب -- جنبه‌های جامعه‌شناختی
موضوع : Vandalism -- Sociological aspects
موضوع : تخریب -- جنبه‌های روانشناسی
موضوع : Vandalism -- Psychological aspects
موضوع : جرایم علیه اموال
موضوع : Offenses against property
موضوع : تخریب -- ایران
موضوع : Vandalism -- Iran
شناسه اثر : صفری، عباس، ۱۳۴۲-
شناسه رده : قاسمی، رضا، ۱۳۴۶ خرداد-
شناسه افزوده : سازمان جهاد دانشگاهی تهران. انتشارات
رده بندی کنگره : ۳۷۰.۶۶۶
رده بندی دیویی : ۳۶۷
شماره کتابشناسی ملی : ۸۰۰۳۱

♦ نام کتاب: درآمدی بر وندالیسم شهری

♦ مؤلفان: یوسف درویشی، رضا قاسمی، عباس صفری

♦ ناشر: انتشارات سازمان جهاد دانشگاهی تهران

♦ ناظر چاپ: احمد آرش

♦ طراح جلد: سعید صحابی

♦ لیتوگرافی: زاویه نور

♦ قیمت: ۲۳۰۰۰۰ ریال

♦ نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۷

ISBN-978-600-133-422-1

♦ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۳۳-۴۲۲-۱

www.jahat.ir

♦ نشانی: تهران - صندوق پستی ۱۸۶-۱۳۱۴۵

en.jahat@gmail.com

♦ تلفن: ۶۶۹۵۴۳۶۸ تلفکس: ۶۶۴۶۹۴۱

♦ تلفن مراکز پخش: ۶۶۹۵۵۷۵۳-۶۶۹۵۴۳۶۸ خانه کتاب دانشگاه: ۶۶۹۷۳۴۲۳

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف یا ناشر تکثیر و کپی برداری نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مقدمه ناسر

ایران امروز در اشتقاق تپان واد تقلال، گام های محکم واستواری برمی دارد. همه روزه در گوشه و کنار میهن ما جوانان های خرد کفایی علمی وفنی نمایان می شوند و با عنایت ویاری خداوند متعال و در سایه تلاش و دشمنی حاکم علمی ودانشگاهی حرکت به سوی مرزهای دانش شتاب بیشتری به خود می گیرد. خدا را شکر می نویسیم که این فرصت را به ما ارزانی کرد تا گام هایی هر چند کوچک در راه رشد ونشردستاوردهای علمی وفرهنگی کشور برداریم، باشد تا با یاری خداوند منان و در پرتو همت اندیشمندان و تریسنایان ترجمان ومتخصصان مؤمن ومتعهد بتوانیم در اعتلاء علمی کشور عزیزمان ایران سهمی داشته باشیم.

انتشارات سازمان جهاد دانشگاهی تهران در راستای وظائف خویش وبه منظور رسیدن به اهداف علمی- فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران اقدام به انتشار آثار ارزشمند ومورد نیاز علمی ودانشگاهی می کند. در این راه از کلیه اساتید، پژوهشگران، صاحبان قلم واندیشه دعوت به مشارکت وهمکاری می شود.

پیشگفتا

مطمئناً برای هم یک اثر بارها و بارها پیش آمده که با صحنه‌هایی چون کنده کاری روی درختان، نوشتن روی آثار استانی و درودیوار کوچه و خیابان صندلی‌های پاره اتوبوس، تلفن‌های بدون گوشی، نیمکت‌های چوبی شکسته پارک، تابلوهای شهری و علائم راهنمایی و رانندگی خط خطی یا سیاه از دست رفته، ترقه‌رسانی از این قبیل روبه‌رو شویم: چه بسا خود شما نیز جز کسانی باشید که این اعمال را مرتکب شده‌اشند. در علم جامعه‌شناسی به پدیده تخریب اموال عمومی «وندالیسم» گفته می‌شود. ریشه این واژه از قلم وندال گرفته شده است. این قوم در قرن پنجم میلادی از ژرمن‌هایی بودند که در آفریقا سکول گرفتند. آنها در اواسط همان قرن به سرزمین ایتالیا یورش بردند و موجب سرنوشتی و فرواشی امپراطوری بزرگ روم غربی شدند. در کتاب‌های تاریخی آمده است که سرکوب و چپاول پایتخت امپراطوری روم توسط «وندال»های جرمن دو هفته به درازا کشید. آنها ضمن چپاول شهر، تمامی اشیای شهری را ویران و تندیس‌های باارزش را خرد نمودند، کلیه کتابها را سوزاندند و به هر سرزمین دیگری هم که یورش بردند اموال ساکنانش را به چپاول برده و اشیاء و آثار غیرقابل حمل را نابود می‌کردند. ویژگی و شخصیت ویرانگر این قوم موجب شد نامشان بر اقدام و رفتارهای ویرانگرانه در سده‌ها گذاشته شود و هرگونه ویرانگری و آسیب‌رسانی به اموال عمومی یادآور نام و یاد نابودگران آن باشد.

فهرست مطالب

مقدمه ناشر	۵
پیشگفتار	۷
فصل اول / مبانی نظری	۱۳
مقدمه	۱۳
۱-۱ مفهوم وندالیسم	۱۵
۲-۱ وندالیسم در تعریف محققین و نظریه پردازان	۱۷
۳-۱ چیستی پدیده وندالیسم	۱۷
۴-۱ تاریخچه واژه وندالیسم	۱۸
۵-۱ تفاوت بروز وندالیسم در شهر و روستا	۲۳
۶-۱ طبقه بندی تیپولوژی انواع انحرافات، جرائم و منحرفین	۲۵
۱-۶-۱ جرائم شخصی و بر علیه اشخاص	۲۹
۲-۶-۱ جرائم بر علیه اموال	۲۹
۳-۶-۱ جرائم سیاسی	۳۰
۷-۱ جلوه ها و طبقه بندی وندالیسم شهری	۳۳
۱-۷-۱ وندالیسم مال اندوز	۳۴
۲-۷-۱ وندالیسم تاکتیکی	۳۵
۳-۷-۱ وندالیسم انتقام جو و خصومت	۳۵
۸-۱ ابزار و وسائل کاربردی در وندالیسم شهری	۴۱

۴۳.....	۹-۱ انواع رویکردها در مفهوم وندالیسم
۴۷.....	۱-۹-۱ وندالیسم به مفهوم آسیب اجتماعی
۴۷.....	۲-۹-۱ وندالیسم به مفهوم یک انحراف و کجروی اجتماعی
۴۸.....	۱۰-۱ وندالیسم و انواع آن از دیدگاه علوم اجتماعی و روانشناسی
۴۸.....	۱-۱۰-۱ وندالیسم گرافیکی
۴۸.....	۲-۱۰-۱ وندالیسم اکتساب کننده
۴۹.....	۳-۱۰-۱ وندالیسم تاکتیکی
۴۹.....	۴-۱۰-۱ وندالیسم ایدئولوژیک
۴۹.....	۵-۱۰-۱ وندالیسم کینه جوینه
۴۹.....	۶-۱۰-۱ وندالیسم بازی و سرگرمی
۴۹.....	۷-۱۰-۱ وندالیسم ب
۵۲.....	۱۱-۱ نظریه ای شکار گیس وندالیسم
۵۳.....	۱-۱۱-۱ تئوری خود تخریب
۵۳.....	۲-۱۱-۱ تئوری فشار
۵۴.....	۳-۱۱-۱ تئوری یادگیری (اجتماعی)
۵۴.....	۴-۱۱-۱ بیگانگی و وندالیسم
۵۵.....	۵-۱۱-۱ تئوری های روانشناسی وندالیسم
۵۹.....	۶-۱۱-۱ نظریه های جامعه شناسی وندالیسم
۶۵.....	۷-۱۱-۱ تحلیل کنشی وندالیسم
۶۶.....	۸-۱۱-۱ رویارویی نسلا به صورت تقابل سنت و مدرن
۶۹.....	فصل دوم / جغرافیای شهری و وندالیسم
۶۹.....	مقدمه
۷۰.....	۱-۲ جغرافیا و وندالیسم
۷۱.....	۲-۲ حس مکان و تعلق به مکان
۷۲.....	۳-۲ جغرافیای پراکندگی پدیده وندالیسم
۷۳.....	۱-۳-۲ وندالیسم عمومی

۷۵.....	۲-۳-۲ خرابکاری در وسایل نقلیه
۷۵.....	۳-۳-۲ خرابکاری در اماکن عمومی
۷۷.....	۴-۳-۲ خرابکاری در تجهیزات و تاسیسات عمومی
۷۸.....	۵-۳-۲ وندالیسم صنفی
۸۰.....	۶-۳-۲ وندالیسم امنیتی
۸۱.....	۷-۳-۲ وندالیسم اینترنتی
۸۱.....	۸-۳-۲ وندالیسم در مکانهای ورزشی
۸۲.....	۹-۳-۲ وندالیسم در مراکز آموزشی
۸۲.....	۱۰-۳-۲ وندالیسم در اماکنهای عمومی و خصوصی
۸۵.....	۴-۲ جغرافیای شهری وندالیسم شهری
۹۰.....	۵-۲ تاثیر جنسیت بر وندالیسم
۹۱.....	۶-۲ شرایط محیطی و وندالیسم
۹۱.....	۷-۲ دلایل شکل گیری وندالیسم شهری
۹۱.....	۱-۷-۲ عوامل فردی - روانی - زیستی
۹۳.....	۲-۷-۲ عوامل خانوادگی
۹۵.....	۳-۷-۲ عوامل اجتماعی
۹۶.....	۴-۷-۲ عوامل اقتصادی
۹۹.....	فصل سوم / مدیریت وندالیسم شهری
۹۹.....	مقدمه
۱۰۱.....	پیامدهای وندالیسم ب برای مدیریت شهری
۱۰۲.....	۱-۳ ناامنی و جرائم شهری
۱۰۴.....	۲-۳ وندالیسم و قانون
۱۰۵.....	۳-۳ جنبه های حقوقی مقابله با وندالیسم
۱۰۵.....	۴-۳ علل شایع وندالیسم در ایران
۱۰۶.....	۱-۴-۳ تضاد طبقات
۱۰۶.....	۲-۴-۳ تربیت اجتماعی

- ۳-۴-۳ هیجانهای روحی ۱۰۶
- ۳-۴-۴ مالیات و خدمات ۱۰۷
- ۳-۵-۵ روشهای کاهش وندالیسم شهری ۱۰۷
- ۳-۵-۱ تقویت کالبد مبلمان شهری ۱۰۷
- ۳-۵-۲ آموزش و تبلیغ ۱۰۷
- ۳-۵-۳ مطلوب ساختن شرایط محیط زیست ۱۰۸
- ۳-۵-۴ ایجاد زمینه‌هایی برای فرهنگ مشارکت مردم ۱۰۸
- ۳-۵-۵ نظارت اجتماعی (کنترل‌های اجتماعی رسمی و غیررسمی) ۱۰۸
- ۳-۵-۶ استفاده از روشهای کاربردی ۱۰۸
- ۳-۶-۶ راهبردهای پیشگیری و کنترل وندالیسم شهری ۱۰۹
- ۳-۶-۱۰ کنترل دسترسی به اقدامات وندالیستی از طریق موانع فیزیکی ۱۰۹
- ۳-۶-۲ منحرف کردن ذهن رندال‌ها ۱۰۹
- ۳-۶-۳ برداشتن یا حذف آماج‌های وندالیستی ۱۰۹
- ۳-۶-۴ مهندسی انگیزه‌های وندالیستی ۱۰۹
- ۳-۶-۵ عملیات روانی ۱۱۰
- ۳-۷-۷ راهکارهای اجرایی کنترل وندالیسم شهری ۱۱۰
- ۳-۷-۱۰ کنترل مردمی ۱۱۰
- ۳-۷-۲ کنترل رسمی ۱۱۰
- ۳-۷-۳ تنظیم مقررات و قوانین ۱۱۱
- ۳-۷-۴ ترکیب مداخله نرم افزاری و سخت افزاری ۱۱۱
- ۳-۸-۸ راهبردهای پیشگیرانه مدیریت‌های شهری در ارتباط با وندالیسم ۱۱۷
- منابع و مآخذ ۱۲۱